

**การวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา : กรณีศึกษา ฟาร์มมยงยุทธ อินทสัง
ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย**

**COST AND RETURN ANALYSIS OF LAYING HENS ON FISH PONDS : CASE STUDY YONGYUT
INTHASANG FARM, WIANG COOK SUBDISTRICT, MUEANG DISTRICT, NONGKHAI PROVINCE**

กมลชนก ปริพุนณะ¹ เปรมาวดี สาริโพธิ์¹ วรรณภา พันธหงษ์¹ อารยา โสหนู¹ รชต สวนสวัสดิ์¹ และ ดนัย ศิริบุรี²

¹คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

²คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Kamonchanok Paripunna¹ Premwadee Sareepho¹ Wannapa Panthahong¹ Araya Honoo¹

Rachata Suansawat¹ and Danai Siriburee²

¹Faculty of Management Science, Udon Thani Rajabhat University

²Faculty of Technology, Udon Thani Rajabhat University

(Received: May 3, 2023; Revised: October 30, 2023; Accepted: January 3, 2024)

บทคัดย่อ

จากการวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา : กรณีศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทน ฟาร์มมยงยุทธ ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาขั้นตอนการ เลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา 2) เพื่อศึกษาต้นทุน และผลตอบแทนการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา 3) เพื่อศึกษาปัญหา และ อุปสรรคการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา และ 4) เพื่อวิเคราะห์ SWOT และTows Metrix ซึ่งงานวิจัยนี้ได้ทำการเก็บ ข้อมูลโดยสัมภาษณ์เจ้าของฟาร์มมยงยุทธ อินทสัง ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญคือนางเอมอร อินทสัง เจ้าของฟาร์ม ซึ่งมี ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลามา 25 ปี ผลการวิจัยพบว่าต้นทุนโดยเฉลี่ยต่อการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา 1 รอบการผลิต ประกอบไปด้วยเงินลงทุนเริ่มแรกจำนวน 255,800 บาท วัตถุดิบทางตรง 1,032,600 บาท ค่าแรงงานทางตรง 244,000 บาท ค่าใช้จ่ายการผลิต 57,710.14 บาท ต้นทุนการผลิต 1,321,100.14 บาท ค่าใช้จ่ายการขายและบริหาร 75,480 บาท และมีกำไรสุทธิเฉลี่ย 319,419.86 บาท มีระยะเวลาคืนทุน 1 รอบ ระยะเวลาการผลิต มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) 124.87% อัตรากำไรขั้นต้นต่อยอดขาย 23.01% อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายรวม 18.61% มีปัญหาและอุปสรรค พบปัญหาเรื่องศัตรูภายนอก เช่น หนู ดังนั้นควร ศึกษาวิธีการดูแลปรับปรุงโรงเรือนเพื่อป้องกันศัตรูภายนอก และพบว่า ปัจจัยต้นทุนหลักมาจากค่าอาหาร หากมี แนวทางในการผสมอาหารเองจะสามารถลดต้นทุน และทำให้กำไรสุทธิเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: เลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา, ต้นทุน, ผลตอบแทน, จังหวัดหนองคาย

ABSTRACT

A case study of the cost and return on investment (ROI) of Yongyut Farm in Nong Khai, Thailand. The objectives of this research: to study the process of raising layer chickens on fish ponds; to study the costs and ROI of raising layer chickens on fish ponds; to identify the challenges of raising layer chickens on fish ponds. The data was collected by interviewing the owner of Yongyut Inthasang Farm. The results showed that the average cost per production cycle of laying hens on fish ponds. consists of an initial investment of 255,800 baht, direct raw materials of 1,032,600 baht, direct labor costs of 244,000 baht, production expenses of 57,710.14 baht,

production costs of 1,321,100.14 baht, sales and management expenses of 75,480 baht, and an average annual net profit of 319,419.86 baht. There is a payback period of 1 production cycle. The (ROI) is 124.87%, the gross profit margin per sale was 23.01% and the net profit per sales ratio was 18.61%. Moreover, we identified challenges such as intrusion by external enemies such as snakes. Therefore, countermeasures should be developed to protect the farm from external enemies. Lastly, we found that the main cost factor was the cost of food. If efficiencies can be gained in food cost the farm's net profit would increase.

Keywords: laying hens on fish ponds, Cost, Return, Nong Khai province

บทนำ

การเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา เป็นการประกอบอาชีพเกษตรอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ช่วยให้พัฒนาพื้นที่ในการเพิ่มผลผลิตด้านเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ลดปัญหาขาดแคลนอาหารโปรตีน ทั้งยังก่อให้เกิดรายได้ และช่วยให้สภาพแวดล้อมมีความสมดุล การเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลาเป็นเกษตรผสมผสานที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ซึ่งการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา เป็นการเลี้ยงแบบพึ่งพิงกัน และเป็นแนวทางช่วยในการลดความเสี่ยงต่อการขาดทุนจากอาชีพใดอาชีพหนึ่งเนื่องจากแนวทางการเลี้ยงต่างพึ่งพาซึ่งกัน และกัน เมื่อมูลไก่ลงบ่อปลาก่อให้เกิดธาตุอาหารทำให้พืชน้ำเติบโต และพืชน้ำก็เป็นอาหารปลา ช่วยให้ประหยัดเรื่องของต้นทุนอาหารปลา ได้คอกไก่เป็นบ่อปลาจึงทำให้อุณหภูมิคอกไก่ไม่สูงมาก เมื่อเทียบกับฟาร์มบนบก ส่งผลให้ไก่ไข่ไม่เครียด กินอาหารได้มาก ไม่เป็นโรค ออกไข่สม่ำเสมอ ทำให้เกิดรายได้หมุนเวียนต่อเนื่องตลอดปี และทำที่ดินให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ในด้านการผลิตเกษตรกรจะต้องมีแหล่งน้ำสำหรับการเลี้ยงปลา และมีแหล่งวัตถุดิบที่จะใช้เป็นอาหาร

ไก่ไข่อย่างพอเพียง ราคาถูก มีแรงงาน และเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการใช้อย่างพอเพียง รวมทั้งมีตลาดรองรับผลผลิตของทั้งสองกิจการอย่างชัดเจน การเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลาเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ง่าย และไม่จำเป็นต้องใช้พื้นที่มากมาย แต่ต้องมีการจัดการเลี้ยงดูที่มีความเอาใจใส่ในเรื่องของโรงเรือนที่อยู่ของไก่ไข่ และบ่อปลา เรื่องของอาหารที่จะต้องมีความเหมาะสมทางโภชนาการอย่างมาก เพื่อส่งเสริมให้ไก่มีสุขภาพที่ดี รวมถึงปลาในบ่อที่อาศัยมูลของไก่เป็นอาหาร อีกทั้งเรื่องการป้องกันโรคที่ต้องมีการคำนึงถึงความปลอดภัยของคนเลี้ยง และสัตว์ทั้งหมดในฟาร์มที่จะต้องมีการวางแผนให้มีการฆ่าเชื้อ และจำนวนของไก่ไข่ และปลาในการเลี้ยงต้องมีความสัมพันธ์กันเพราะถ้าจำนวนของไก่ไข่มีมากกว่าจำนวนของปลาจะทำให้มูลไก่มีจำนวนมากเกินไปอาจทำให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสีย แต่ถ้าจำนวนไก่น้อยกว่าจำนวนของปลาจะทำให้เกิดปัญหาปลาขาดแคลนอาหาร และจะทำให้เกษตรกรมีต้นทุนอาหารปลาเพิ่มขึ้น (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2563)

จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา เนื่องจากมีแหล่งน้ำธรรมชาติ น้ำใต้ดินที่จืด เพราะอยู่ใกล้แม่น้ำโขง จำนวนไก่ไข่จังหวัดหนองคายมี 624,059 ตัว ให้ผลผลิตไข่ 182,225,228 ฟอง/ปี พื้นที่เลี้ยงส่วนใหญ่อยู่ที่อำเภอท่าบ่อ 382,411 ตัว รองลงมาคืออำเภอเมืองหนองคาย 195,066 ตัว จากสถิติสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2564 เกษตรเลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่เป็นขนาดย่อย (เลี้ยงน้อยกว่า 3,000 ตัว) ร้อยละ 91.23 เป็นเกษตรกรขนาดเล็ก (เลี้ยง 3,000 – 1,000 ตัว) ร้อยละ 8.51 และเป็นเกษตรกรขนาดกลาง (เลี้ยง 10,001 – 100,000 ตัว) ร้อยละ 0.26 โดยทั่วไปการเลี้ยงไก่ไข่ของจังหวัดหนองคายเป็นการเลี้ยงบนบ่อปลาโดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอท่าบ่อและอำเภอเมืองหนองคาย และเป็นฟาร์มมาตรฐาน 18 ฟาร์ม (คณะทำงานข้อมูลด้านการเกษตรประสพการณ์จังหวัดหนองคาย, 2566) และฟาร์มมยุทธ ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัด

หนองคาย เป็นอีกฟาร์มหนึ่งที่ประสบความสำเร็จ มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่นับว่า 20 ปี จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นายยงยุทธ อินทสัง และนางเอมอร อินทสัง ผู้ประกอบการ ซึ่งมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่นับว่า 25 ปี โดยเริ่มจากการเลี้ยงเป็ดมาก่อน จึงได้คำแนะนำจากญาติพี่น้องให้ความรู้ในการเลี้ยงไก่ไข่นับว่า 20 ปี ปัจจุบันดำเนินกิจการครอบครัว แรงงาน 2 คน (ตนเองกับภรรยา) มีลูกค้าประจำมารับซื้อถึงหน้าฟาร์ม และมีตลาดใหญ่รับรอง คือ ตลาดโพธิ์ชัย ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ด้านการบริหารจัดการเริ่มตั้งแต่การจัดเตรียมโรงเรือนในการเลี้ยง การดูแล และการขาย เนื่องจากต้นทุนฟาร์มที่สูงขึ้นมากในปัจจุบัน ทางฟาร์มต้องการลดต้นทุนการผลิตและคงคุณภาพสินค้า แต่ฟาร์มไม่มีการคำนวณต้นทุนและรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่นับว่า 20 ปี จึงไม่รู้ต้นทุนการผลิตที่แท้จริง เพื่อจะนำไปวางแผนในการลดต้นทุนการผลิต รวมถึงการปรับกลยุทธ์การบริหารจัดการฟาร์มเพื่อเพิ่มยอดขายและกำไร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่ไข่นับว่า 20 ปี ของฟาร์มยงยุทธ ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เพื่อให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่ไข่นับว่า 20 ปี และศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงไก่ไข่นับว่า 20 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานอย่างสูงสุด ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่นับว่า 20 ปี ในนำข้อมูลวิจัยที่ได้มาวิเคราะห์และการบริหารจัดการให้มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำ และเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจในการลงทุน ผู้สนใจที่จะทำธุรกิจเลี้ยงไก่ไข่นับว่า 20 ปี เพื่อการค้า

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาขั้นตอนการเลี้ยงไก่ไข่นับว่า 20 ปี ฟาร์มยงยุทธ ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาต้นทุน และผลตอบแทนการเลี้ยงไก่ไข่นับว่า 20 ปี ฟาร์มยงยุทธ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
3. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคของการเลี้ยงไก่ไข่นับว่า 20 ปี ฟาร์มยงยุทธ ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
4. เพื่อศึกษา SWOT และการวางแผนกลยุทธ์ทางธุรกิจ TOWS Matrix การเลี้ยงไก่ไข่นับว่า 20 ปี ฟาร์มยงยุทธ ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ต้นทุน	ผลตอบแทน
1. วัตถุดิบทางตรง	1. อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย
2. ค่าแรงงานทางตรง	2. อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายรวม
3. ค่าใช้จ่ายในการผลิต	3. วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (ROI)
4. ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูล คือ นางเอมอร อินทสัง ภรรยาเจ้าของฟาร์มมยงยุทธ ณ บ้านเลขที่ 84 หมู่ที่ 6 ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ซึ่งมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา 25 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา : กรณีศึกษาฟาร์มมยงยุทธ ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ที่ได้ออกแบบมาเพื่อรองรับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ประกอบกับใช้วิธีการสังเกตกระบวนการทำงาน และขั้นตอนในการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา ส่วนที่ 4 ข้อมูลผลตอบแทนเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา ส่วนที่ 5 ปัญหา และอุปสรรคในการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยตรงจากฟาร์มมยงยุทธ อินทสัง ณ บ้านเลขที่ 84 หมู่ที่ 6 ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ผ่านแบบสัมภาษณ์โดยมีโครงสร้างที่กำหนดขึ้น

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่น่ามาใช้ในการประกอบการศึกษา ซึ่งได้มาจากการค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ ทั้งเอกสารวิชาการ การสืบค้นจากระบบอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลาเพื่อทำให้การศึกษาครั้งนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive method) เพื่อให้ทราบขั้นตอน และลักษณะของการจัดการการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลาของฟาร์มมยงยุทธ อินทสัง ณ บ้านเลขที่ 84 หมู่ 6 ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย นอกจากนี้ นักวิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผลตอบแทนโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้การคำนวณอัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายรวม และการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (Return on Investment : ROI)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ นางเอมอร อินทสัง อายุ 54 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 จากโรงเรียนเมืองหมี “พรหมวิทยา” เป็นเจ้าของฟาร์มมยงยุทธ อินทสัง ณ บ้านเลขที่ 84 หมู่ที่ 6 ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ซึ่งมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลามาแล้ว 25 ปี ก่อนจะได้มาทำการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา คุณเอมอรเคยเลี้ยงเป็ดมาก่อน และได้มีญาติแนะนำให้ทำการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา เพื่อที่จะมีเงินทุนหมุนเวียนตลอดทั้งปี และนางเอมอรเห็นว่ามีพื้นที่ในการเลี้ยง ซึ่งเป็นสระบัวที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ จึงเริ่มสนใจในเรื่องการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา

ในปี พ.ศ. 2535 คุณेमอรได้เริ่มทำการเลี้ยงไก่ไข่ จำนวน 1,000 ตัว โดยเลี้ยงจากลูกไก่ตัวเล็ก ๆ ที่มีอายุ 30 วัน และใช้เวลาเลี้ยงโดยประมาณ 4 เดือนไก่ถึงจะให้ผลผลิต ในอนาคตคุณेमอรจะขยายฟาร์มโดยเลี้ยงไก่ไข่เพิ่มจำนวน 3,000 ตัว

2. ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเลี้ยงไก่ไข่

2.1 กระบวนการเลี้ยงไก่ไข่เมื่อมีอายุ 30 วัน ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมโรงเรือนขนาดเล็ก ความกว้างประมาณ 3 เมตร ความยาวประมาณ 6 เมตร

ขั้นที่ 2 ทำการสั่งซื้อไก่ไข่จากบริษัท กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) โดยทางบริษัทจะจัดส่งถึงที่บ้าน

ขั้นที่ 3 ให้อาหารลูกไก่วันละ 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เวลา 09.00 น. และครั้งที่ 2 เวลา 17.00 น. โดย 1 กระสอบให้อาหารได้ประมาณ 3-4 วัน และการให้วัคซีน มีดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 ฉีดวัคซีนป้องกันโรคนิวคาสเซิล 1 ชุด ด้วยการหยอดตาหรือหยอดจมูก

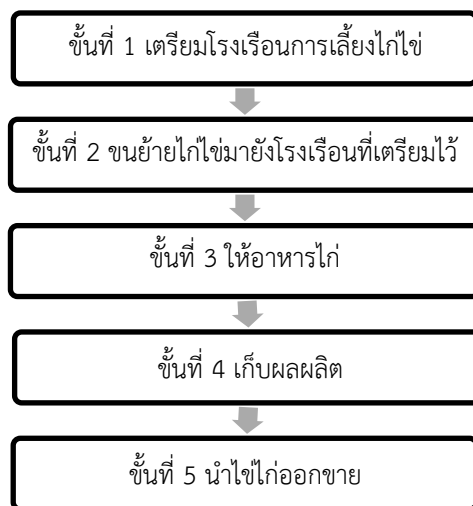
สัปดาห์ที่ 2 ให้อาหารไก่โรยด้วยน้ำเชื้อ 1 ชุด โดยผสมกับน้ำให้ไก่กิน

สัปดาห์ที่ 3 ฉีดวัคซีนป้องกันโรคนิวคาสเซิลซ้ำอีกครั้ง 1 ชุด

- 1 เดือนต่อมา ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ 1 ชุด โดยใช้วิธีการฉีดเข้าไปที่ปีก

- 3 เดือนต่อมา ฉีดวัคซีนป้องกันโรคหวัดหน้าบวม โดยผสมวัคซีนกับน้ำเกลือแล้วฉีดเข้ากล้ามเนื้อไก่ พร้อมให้วิตามิน

2.2 กระบวนการเลี้ยงไก่ไข่เมื่อมีอายุ 4 เดือน ที่พร้อมให้ผลผลิต



ภาพที่ 2 กระบวนการเลี้ยงไก่ไข่

จากภาพที่ 2 สามารถอธิบายกระบวนการเลี้ยงไก่ไข่ 4 เดือน ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมโรงเรือนอยู่บนบ่อปลา มีขนาดความกว้าง 15 เมตร ความยาว 105 เมตร

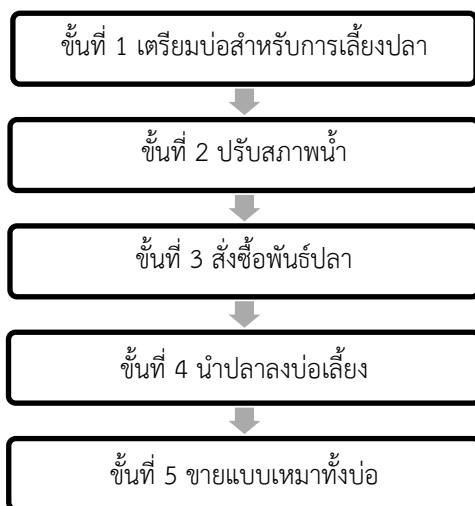
ขั้นที่ 2 ขนย้ายไก่ที่พร้อมให้ผลผลิตมายังโรงเรือนที่เตรียมไว้

ขั้นที่ 3 ให้อาหารวันละ 1 ครั้ง เวลา 14:00 น.

ขั้นที่ 4 การเก็บผลผลิตเก็บวันละ 1 ครั้ง หลังการให้อาหาร และเช็ดใส่แผงให้เรียบร้อยเพื่อเตรียมออกขาย

ขั้นที่ 5. ขายไข่ไก่ โดยมีลูกค้าประจำมารับ และนำขายที่ตลาดโพธิ์ชัย ตำบลเวียงคุก
อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

3. กระบวนการเลี้ยงปลา



ภาพที่ 3 กระบวนการเลี้ยงปลา

จากภาพที่ 3 สามารถอธิบายกระบวนการเลี้ยงปลา ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมบ่อสำหรับการเลี้ยงปลา บ่อปลาต้องเลือกบ่อที่เลี้ยงไก่ไข้อยู่แล้ว เพื่ออาศัยมูลไก่เป็นอาหารปลา บ่อปลาเป็นสระบัวเก่าที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เลยไม่มีขนาดที่แน่นอน

ขั้นที่ 2 ปรับสภาพน้ำเพื่อปรับสภาพความเป็นกรด-ด่าง และเพิ่มออกซิเจนในบ่อน้ำให้กับปลา โดยการผสมน้ำสะอาดกับปูนจากนั้นคนให้เข้ากัน แล้วนำไปเทลงให้รอบบ่อน้ำ

ขั้นที่ 3 เมื่อปรับสภาพแล้ว จึงทำการสั่งซื้อพันธุ์ปลาเพื่อนำมาลงในบ่อเลี้ยงปลา

ขั้นที่ 4 นำปลาลงบ่อเลี้ยง

ขั้นที่ 5 ขายแบบเหมาบ่อ ให้คนเหมาเตรียมอุปกรณ์ และคนงานมาเอง

4. ข้อมูลเกี่ยวกับการขาย

4.1 การขายไข่ไก่ เมื่อเก็บไข่ทำความสะอาดเรียบร้อยแล้วนำมาใส่แผงไว้เพื่อขาย โดยลูกค้าจะมีทั้งลูกค้าประจำที่มารับเองถึงฟาร์ม และนำไปขายที่ตลาดโพธิ์ชัย ตำบลเวียงคุก จังหวัดหนองคาย โดยนำไปขายที่ตลาดตั้งแต่ ตี 3 มีระยะทางห่างจากฟาร์ม 20 กิโลเมตร

4.2 การขายปลา เมื่อปลาครบอายุ 1 ปี 6 เดือน จะขายแบบเหมาทั้งบ่อ โดยให้ลูกค้าเตรียมอุปกรณ์ และคนงานมาเอง เพื่อมาจับปลาเอง

5. ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา

5.1 เงินลงทุนเริ่มแรกของการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา

จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ มีเงินลงทุนเริ่มแรกที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลาต่อรอบระยะเวลาในการเลี้ยง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเงินลงทุนเริ่มแรกของการเลี้ยงไก่ไข่

รายการ	จำนวน	หน่วย นับ	ต้นทุน/ หน่วย (บาท)	ต้นทุน รวม (บาท)	หมายเหตุ
ไก่ไข่					
พันธุ์ลูกไก่ไข่ อายุ 30 วัน	1,000	ตัว	32	32,000	
โรงเรือนในการเลี้ยงไก่ไข่	1	โรงเรือน	200,000	200,000	อายุการใช้งาน 10 ปี
สแลน	1	ม้วน	1,500	1,500	อายุการใช้งาน 3 ปี
แผงไข่	100	แผง	11	1,100	อายุการใช้งาน 5 ปี
ตาข่าย	1	ม้วน	1,200	1,200	อายุการใช้งาน 3 ปี
ปลา					
พันธุ์ปลา	10,000	ตัว	2	20,000	
รวมเงินลงทุนเริ่มแรกทั้งสิ้น				255,800	

จากตารางที่ 1 การเลี้ยงไก่ไข่นับบ่อปลาเงินลงทุนเริ่มแรก จำนวนรวมทั้งสิ้น 255,800 บาท ซึ่งประกอบด้วย ลูกไก่พันธุ์ไข่ 1,000 ตัวราคาตัวละ 32 บาท รวมเป็นเงิน 32,000 บาท โรงเรือนในการเลี้ยงไก่ไข่ (ค่าทำแบบจ้างเหมา) 200,000 บาท สแลน 1 ม้วนราคา 1,500 บาท แผงไข่ 100 แผงราคาแผงละ 11 บาท รวมเป็นเงิน 11,000 บาท ตาข่าย 1 ม้วนราคา 1,200 บาท และพันธุ์ปลา 10,000 ตัว ราคาตัวละ 2 บาท รวมเป็นเงิน 20,000 บาท

5.2 ต้นทุนการผลิต

จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ ต้นทุนการผลิตประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายการผลิต และต้นทุนการผลิตรวมต่อรอบระยะเวลาในการเลี้ยง ดังตารางที่ 2 – 4

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลวัตถุดิบทางตรง

วัตถุดิบทางตรง	จำนวน	หน่วยนับ	ต้นทุน/ หน่วย	ต้นทุน รวม (บาท)	หมายเหตุ
ไก่ไข่					
ลูกไก่พันธุ์ไข่	1,000	ตัว	32	32,000	
ค่าอาหารไก่ไข่แรกเกิดถึง 4 เดือน	20	กระสอบ	550	11,000	ใช้ 1 กระสอบ ต่อ 5 วัน
ค่าอาหารไก่ไข่ 4 เดือน ถึง 20 เดือน*	1,920	กระสอบ	505	969,600	ใช้ 4 กระสอบ ต่อ 1 วัน
ปลา					
พันธุ์ปลาผสม	10,000	ตัว	2	20,000	

วัตถุดิบทางตรง	จำนวน	หน่วยนับ	ต้นทุน/ หน่วย	ต้นทุน รวม (บาท)	หมายเหตุ
รวมวัตถุดิบทางตรง				1,032,600	

*ไก่ 1 ล็อต 1,000 ตัว จะเลี้ยงเพื่อให้ขายไข่ จนกระทั่งหมดระยะวาง ใช้เวลาประมาณ 20 เดือน

จากตารางที่ 2 วัตถุดิบทางตรงมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 1,032,600 บาท ประกอบด้วย ลูกไก่พันธุ์ไข่ 1,000 ตัว ราคาตัวละ 32 บาท รวมเป็นเงิน 32,000 บาท ค่าอาหารไก่อายุ 1 เดือน ถึง 4 เดือน 20 กระสอบ กระสอบละ 550 บาท รวมเป็นเงิน 11,000 บาท ค่าอาหารไก่ไข่ 4 เดือน ถึง 20 เดือน ใช้จำนวน 1,920 กระสอบ กระสอบละ 505 บาท รวมเป็นเงิน 969,600 บาท และค่าพันธุ์ปลาผสมจำนวน 10,000 ตัว ราคาตัวละ 2 บาท รวมเป็นเงิน 20,000 บาท

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลค่าแรงงานทางตรง

ค่าแรงงานทางตรง	จำนวน (คน)	ค่าแรงงาน ทางตรง/ ชั่วโมงแรงงาน	จำนวนชั่วโมง แรงงาน/ รอบการเลี้ยง	ต้นทุน รวม (บาท)	หมายเหตุ
ไก่ไข่					
ค่าแรงการเก็บผลผลิต	2 คน	40 บาทต่อ ชั่วโมง	3,000 ชั่วโมง	240,000	ทำงานวันละ 5 ชม. ละ 40 บาท
ปลา					
ค่าแรงงานการสูบน้ำ (แบบเหมา)				4,000	เติมน้ำเข้าบ่อช่วงหน้า ร้อน 2 รอบ รอบละ 2,000 บาท
รวมค่าแรงงานทางตรง				244,000	

จากตารางที่ 3 ค่าแรงงานทางตรงมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 244,000 บาท ซึ่งเป็นค่าแรงงานของเจ้าของกิจการ 2 คน รอบระยะเวลาในการเลี้ยงต่อรุ่นมีชั่วโมงแรงงาน 3,000 ชั่วโมง ชั่วโมงละ 40 บาท และค่าแรงงานในการสูบน้ำ 2 รอบ รอบละ 2,000 บาท

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายการผลิต (ต่อ 1 รอบการผลิต เท่ากับ 20 เดือน)

ค่าใช้จ่ายการผลิต	จำนวน/ 1 รอบการ ผลิต	ต้นทุน/ หน่วย (บาท)	ต้นทุนรวม (บาท)	หมายเหตุ
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร				
ไก่ไข่				

ค่าใช้จ่ายการผลิต	จำนวน/ 1 รอบการ ผลิต	ต้นทุน/ หน่วย (บาท)	ต้นทุนรวม (บาท)	หมายเหตุ
ค่าไฟฟ้า	20 เดือน	500	10,000	
วัคซีนป้องกันนิวคาสเซิล	3 ชุด	100	300	
วัคซีนกัมโปโร	1 ชุด	230	230	
วัคซีนฝีดาษ	1 ชุด	230	230	
ยากันหวัดหน้าบวม	1 ชุด	400	400	
น้ำเกลือ	1 ลิตร	50	50	
ค่าน้ำ	20 เดือน	60	1,200	
ปลา				
ปูนขาว	4 กระสอบ	200	800	
รวมค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร			13,210	
ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่				
ไก่ไข่				
ภาษีโรงเรือน	20 เดือน	16.67	333.40	ปีละ 200 บาท
ภาษีท้องถิ่น	20 เดือน	208.33	4,166.67	ปีละ 2,500 บาท
ค่าเช่าแผง	16 เดือน	300	4,800	
ค่าเสื่อมราคา - สแลน	20 เดือน	41.67	833.33	ค่าเสื่อมปีละ 500 บาท
ค่าเสื่อมราคา - แผงไข่	20 เดือน	18.33	366.67	ค่าเสื่อมปีละ 220 บาท
ค่าเสื่อมราคา - ตาข่าย	20 เดือน	33.33	666.67	ค่าเสื่อมปีละ 400 บาท
ค่าเสื่อมราคา - โรงเรือน	20 เดือน	1,666.67	33,333.40	ค่าเสื่อมปีละ 20,000 บาท
รวมค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่			44,500.14	
รวมค่าใช้จ่ายการผลิต			57,710.14	

จากตารางที่ 4 ค่าใช้จ่ายการผลิตมีจำนวนเงินทั้งสิ้น 57,710.14 บาท ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร 13,210 บาท และต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ 44,500.14 บาท

ตารางที่ 5 ต้นทุนการผลิตรวม

ต้นทุนการผลิต	ต้นทุนต่อรอบการผลิต (20เดือน)
วัตถุดิบทางตรง	1,032,600
ค่าแรงงานทางตรง	244,000

ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร	13,210
ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่	44,500.14
ต้นทุนรวม	1,321,100.14

จากตารางที่ 5 ต้นทุนการผลิตรวมทั้งสิ้น 1,334,310.14 บาท ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง 1,032,600 บาท ค่าแรงงานทางตรง 244,000 บาท ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร 13,210 บาท และค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ 44,500.14 บาท

5.3 ค่าใช้จ่ายการขายและบริหาร

จากการสัมภาษณ์ มีค่าใช้จ่ายการขายและบริหาร ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายการขายและบริหาร

ค่าใช้จ่ายการขายและบริหาร	จำนวน	ต้นทุน/หน่วย (บาท)	ต้นทุนรวม (บาท)	หมายเหตุ
ค่าน้ำมันรถ	150 รอบ	500 บาท ต่อรอบ	75,000	4 วันต่อการเติมน้ำมัน 1 รอบ
ค่าถุงพลาสติก	12 มัด	40 บาทต่อมัด	480	1 มัด มี 6 แพ็ค 1 แพ็ค มี 100 ถุง
รวมค่าใช้จ่ายการขายและบริหาร			75,480	

จากตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายการขายและบริหาร มีจำนวนทั้งสิ้น 75,480 บาท ประกอบด้วย ค่าน้ำมันรถ 150 รอบ ราคาต่อรอบ 500 บาท รวมเป็นเงิน 75,000 บาท และค่าถุงพลาสติก 12 มัด ราคามัดละ 40 บาท รวมเป็นเงิน 480 บาท

6. ผลตอบแทน

จากการสัมภาษณ์ นางเอมอร อินทสัง เจ้าของกิจการฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่นับบ่อปลา ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย การเลี้ยงไก่ไข่นับบ่อปลามีสินทรัพย์มาลงทุนจำนวน 255,800 บาท ปริมาณการขายของผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ทั้งหมด 14,400 แผง ต่อรอบระยะเวลาการผลิต ราคาขายแผงละ 100 บาท แผงละ 30 ฟอง ดังนั้นข้อมูลข้างต้นสามารถวิเคราะห์รายได้จากการขายสินค้า ต้นทุนขาย กำไรสุทธิ รวมถึงอัตราผลตอบแทนสามารถแสดงได้ตามตารางที่ 7 – 8

ตารางที่ 7 กำไรขาดทุน(สุทธิ)ของการโกไข่เลี้ยงโกไข่บนบ่อปลา

รายการ	จำนวนเงิน
เงินลงทุนเริ่มแรก	255,800
ปริมาณการขายโกไข่	14,400
ราคาขายต่อแผง (บาท/แผง)	100
รายได้จากการขายโกไข่รวม (14,400 X 100)	1,440,000
รายได้จากการขายโกไข่ปลดระหว่าง (ตัว) (1,000 X 5%)	950
ราคาขายต่อตัว (บาท/ตัว)	80
รายได้จากการขายโกไข่ปลดระหว่างรวม (950 X 80)	76,000
รายได้จากการขายปลา (แบบเหมาทั้งบ่อ)	200,000
รายได้จากการขายโกไข่ และปลาทั้งหมดทั้งสิ้น (1,440,000 + 76,000 + 200,000)	1,716,000
หัก ต้นทุนการผลิต (จากตารางที่ 5)	1,321,100.14
กำไรขั้นต้น	394,899.87
หัก ค่าใช้จ่ายการขายและบริหาร	75,480
กำไรสุทธิ	319,419.86

จากตารางที่ 7 กำไรสุทธิ 319,419.86 บาท ประกอบด้วย เงินลงทุนเริ่มแรก 255,800 บาท ปริมาณการขายโกไข่ 14,400 บาท (ใน 1 วัน ได้ผลผลิตประมาณ 30 แผง) ราคาขายแผงละ 100 บาท รวมรายได้จากการขายโกไข่ 1,440,000 บาท รายได้จากการขายโกไข่ปลดระหว่าง 76,000 บาท (อัตราตายของโกไข่อยู่ที่ 5%) รายได้จากการขายปลา 200,000 บาทรวมรายได้จากการขายโกไข่ และปลาทั้งหมดทั้งสิ้น 1,716,000 บาท หักต้นทุนการผลิต 1,321,100.14 บาท เป็นกำไรขั้นต้น 394,900 บาท หัก ค่าใช้จ่ายในการขาย และบริหาร 75,480 บาท

ตารางที่ 8 อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน อัตรากำไรขั้นต้น อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายรวมปริมาณขาย ณ จุดคุ้มทุนของการเลี้ยงโกไข่บนบ่อปลา

อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (ROI)	$= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{เงินลงทุน}} \times 100$ $= \frac{319,419.86}{255,800} \times 100$ $= 124.87\%$
อัตรากำไรขั้นต้นต่อยอดขาย	$= \frac{\text{กำไรขั้นต้น}}{\text{ยอดขาย}} \times 100$ $= \frac{394,900}{1,716,000} \times 100$ $= 23.01\%$

อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายรวม	$= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขาย}} \times 100$ $= \frac{319,419.86}{1,716,000} \times 100$ $= 18.61\%$
--------------------------------	---

จากตารางที่ 8 การลงทุนในสินทรัพย์ทำให้มีผลตอบแทนจากเงินลงทุน (ROI) อยู่ที่ 124.87% ถือว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับ 100% ของเงินลงทุนทั้งหมด อัตรากำไรต่อยอดขาย อยู่ที่ 23.01% อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายรวมอยู่ที่ 18.61%

7. ปัญหา และอุปสรรคในการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา

7.1 ปัญหาการเลี้ยงไก่ไข่

7.1.1 ปัญหาด้านฤดูกาล

ฤดูร้อน อากาศร้อนทำให้สัตว์เครียด อาจทำให้ไก่เครียดไม่กินอาหาร

ฤดูฝน ทำให้ไก่เป็นโรคได้ง่าย ส่วนในฤดูหนาว ทำให้ไก่ออกผลผลิตได้น้อย และลูกไข่

เล็ก

7.1.2 ปัญหาด้านศัตรู ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันงูเหลือมเข้ามากินไก่

7.1.3 ปัญหาด้านโรค ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลว่า ในช่วงฤดูหน้าฝน มีความเสี่ยงว่าไก่จะเป็น

โรคไข้หวัดนก

7.2 ปัญหา และอุปสรรคในการเลี้ยงปลา

7.2.1 ปัญหาด้านฤดูกาล ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลว่า ในช่วงฤดูร้อน

ถ้าอากาศร้อนมากเกินไป จะทำให้ปลาตาย และน้ำลดลงเป็นอย่างมาก

7.2.2 ปัญหาด้านศัตรู ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลว่า มีตะกวดมากินปลา และมีโจรขโมยนำไฟฟ้า

มาซื้อขโมยปลา

การวิเคราะห์ SWOT และ Tows matrix

1. MANPOWER – ทีมงาน 2. MONEY – เงิน 3. MACHINE – เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ 4. METHOD – ขั้นตอนการดำเนินงาน 5. MARKETING – การตลาด 6. MATERIAL – วัสดุประกอบการดำเนินงาน 7. MANAGEMENT – การบริหารจัดการ 8. MORALE – ความพึงพอใจ	จุดแข็ง (Strengths) S1 โรงเรือนซื้อมือสองได้มาในราคาถูก S2 มีประสบการณ์ S3 1คนสามารถดูแลไก่ได้ 1,000 ตัว S4 มีเงินทุนหมุนเวียน S5 ที่ดินของตัวเอง S6 1 วันทำงาน 1-3 ชั่วโมง	จุดอ่อน (Weakness) W1 ไม่มีบุคลากรช่วยในการขยายฟาร์ม W2 น้ำเสีย W3 ถนนเข้าฟาร์มค่อนข้างแคบและรก W4 โรงเรือนค่อนข้างเก่าและโหมเสี่ยงเกิดอุบัติเหตุ W5 ต้องไปขายที่ตลาดไกล (ไปกลับ 40 กิโลเมตร)
โอกาส (Opportunity) O1 ปศุสัตว์ให้การสนับสนุน O2 พื้นที่ในการขยายฟาร์มเหลือเยอะ O3 คู่แข่งมีน้อย O4 ตลาดมีความต้องการสูง O5 เป็นที่นิยมทำได้หลากหลายเมนู	SO กลยุทธ์เชิงรุก S1,S2,O2 ขยายฟาร์มเพิ่ม S6,O4 ทำฟาร์มลูก	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข W3,O2 ปรับถนนทางเข้าฟาร์มให้กว้างขึ้นเพื่อให้สะดวก W5,O4 แนะนำให้ลูกค้าเข้ามารับ, หาตัวแทน, จัดโปรโมชั่น
อุปสรรค (Threats) T1 อาหารไก่สำเร็จรูปราคาสูง T2 ขโมย T3 ฤดูกาล และอากาศที่แปรปรวน T4 ตัวเงินตัวทองและงูเหลือม T5 ภาษีโรงเรือนและภาษีที่ดิน	ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน S2, T1 ผสมอาหารเพื่อลดต้นทุน S3, T4 ปรับปรุงโรงเรือนให้ได้มาตรฐานเพื่อป้องกันศัตรูภายนอก	WT กลยุทธ์เชิงรับ W1, T2, T4 แบ่งพื้นที่ให้คนเช่าเพื่อที่จะให้ช่วยดูแล W6, T2 ติดกล้องวงจรปิด, จัดเวรยามเฝ้าฟาร์ม

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่ไขบนบ่อปลา : กรณีศึกษาฟาร์มมยุท หมู่ที่ 6 ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเจ้าของฟาร์มมยุท อินทสัง นางเอมอร อินทสัง อายุ 54 ปี อาศัยอยู่ ณ บ้านเลขที่ 84 หมู่ที่ 6 ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จบการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 จากโรงเรียนบ้านเมืองหมี่ “พรหมวิทยา” มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไขมาแล้ว 25 ปี

2. การศึกษาการเลี้ยงไก่ไขบนบ่อปลาฟาร์มมยุท อินทสัง หมู่ที่ 6 ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เมื่อพิจารณาการเลี้ยงไก่ไขบนบ่อปลา ได้มีการนำไก่ไขอายุ 30 วัน มาเลี้ยงโดยมีการซื้ออาหารสำเร็จรูปจากบริษัทขายพันธุ์สัตว์ คือ บริษัท กรู๋ไทยอาหาร จำกัด (มหาชน) สอดคล้องกับ สุรเชษฐ์ ปินทิพย์ และคณะ (2560) ที่ว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข การให้อาหารพบว่าส่วนใหญ่ให้อาหารสำเร็จรูป แหล่งจำหน่ายไข่ไก่ มีการ

จำหน่ายไข่ไก่ให้แก่ตลาดที่ใกล้เคียงมากที่สุด มีการจำหน่ายผลผลิตด้วยตัวเอง และมีลูกค้าประจำเข้ามารับ และมีการจำหน่ายผลผลิตแบบคณะขนาดพบว่าในระยะเวลาในการเลี้ยงไก่ไข่จะให้ผลผลิตประมาณ 18 เดือน หลังจากนั้นไก่จะเริ่มไม่ออกไข่ สอดคล้องกับ ธาวิดา ศิริสัมพันธ์ (2565) จำนวนของที่ฟาร์มจะเก็บได้น้อยกว่า เนื่องจากการเลี้ยงในอุตสาหกรรมจะมีการเลี้ยงแบบขังกรง มีการให้อาหารเสริมเพื่อเร่งไข่ตก มีข้อเสียคือไข่จะมีอายุประมาณ 1-1 ปีครึ่ง เมื่อเทียบกับไก่ที่เลี้ยงแบบอินทรีย์จะให้นานถึง 2 ปี

3. การศึกษาต้นทุนการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ในการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา มีเงินลงทุนเริ่มแรกจำนวน 255,800 บาท วัตถุดิบทางตรงจำนวน 1,032,600 บาท ค่าแรงงานทางตรงจำนวน 244,000 บาท และค่าใช้จ่ายการผลิตจำนวน 57,710.14 บาท โดยมีต้นทุนรวมต่อรอบระยะเวลาการผลิตอยู่ที่ 1,321,100.14 บาท และมีค่าใช้จ่ายการขายและบริหารอยู่ที่ 75,480 บาท ซึ่งสอดคล้องกับ ฐฎามน วงศ์การณ์. (2562) การเลี้ยงจำนวน 1,410 ตัว อาทิตย์ฟาร์ม มีรายได้ 1,885,698 บาทมีต้นทุนการเลี้ยงไก่สาวจนถึงระยะไข่ และการเลี้ยงในระยะให้ผลผลิต ไปจนถึงปลดระวางไก่ โดยมีการรวบรวมต้นทุนการผลิตประกอบไปด้วยค่าไถ่รุ่น ค่าอาหาร ค่ายา และส่วนค่าใช้จ่ายต่างๆ รวม 1,552,910.51 บาท ค่าใช้จ่ายการขายและบริหาร 34,400 บาท และมีกำไรสุทธิจากการเลี้ยงไก่ไข่รุ่น 1 เป็นเงินทั้งสิ้น 298,387.49 บาท

4. การวิเคราะห์ผลตอบแทนการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา มีรายได้จากการจำหน่ายไข่ต่อรอบการผลิตอยู่ที่ 1,440,000 บาท มีรายได้จากการจำหน่ายไก่ปลดระวาง อัตราการตายอยู่ที่ 5% ของไข่ทั้งหมด รวมเหลือไข่ทั้งหมด 950 ตัว ราคาตัวละ 80 บาท รวมเป็นเงิน 76,000 บาท ซึ่งขัดแย้งกับ สารเชษฐกร (2564) ที่ว่าการจำหน่ายไก่ปลดระวางมีราคาอยู่ราคาตัวละ 40-50 บาท และรายได้จากการขายปลาแบบเหมาบ่อจำนวน 200,000 บาท สอดคล้องกับ กฤตกร กล่อมจิต และคณะ (2558) ที่ว่า รายได้จากการขายปลา ผู้เลี้ยงจับปลาขายปีละ 2 ครั้ง เฉลี่ย 70,459.20 บาท/บ่อ ราคาอยู่ในช่วง 50,000 -200,000 บาท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดบ่อปลา รวมรายได้ต่อรอบระยะเวลาเป็นเงินทั้งสิ้น 1,716,000 บาท มีกำไรสุทธิ 319,419.86 บาท อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน 124.87% อัตรากำไรขั้นต้นต่อยอดขาย 23.0% อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายรวม 18.61% ซึ่งขัดแย้งกับ กัสมา กาซ็อน และคณะ (2560) ที่ว่า อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (ROI) 11.80% และอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายรวม 10.55% และระยะเวลาคืนทุน 1 รอบระยะเวลาผลิต (20 เดือน)

5. การวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา

5.1 ปัญหาด้านการตายของไข่ พบว่าในฤดูร้อนอากาศร้อนเกินไปทำให้สังกะสีร้อน ส่งผลให้ไข่เครียดกินอาหารได้น้อยลง หรือไม่กินอาหารเลยทำให้ไข่ไก่เล็กลง ในฤดูฝนจะทำให้แต่ถ้าฤดูหนาวอากาศเย็นทำให้ไข่ไก่ผลิตออกมาได้น้อย แต่ไก่กินอาหารได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ สุรเดช สดคมขำ (2562) ที่ว่า หากอากาศร้อนไก่จะกินอาหารได้น้อยลง กินน้ำมากขึ้น อาจทำให้ขนาดของไข่ไก่เล็กลง แต่ถ้าอากาศหนาวเย็น ไก่จะกินอาหารได้ดี สุขภาพสมบูรณ์ และพบว่าการเลี้ยงเป็นการเลี้ยงแบบมีพื้นที่จำกัด ไม่มีที่ว่างพอให้ไก่เดิน ส่งผลให้ไก่สุขภาพไม่ดีนัก หรืออาจทำให้ไก่เครียดได้ ซึ่งขัดแย้งกับ ยุทธศักดิ์ ขุนทอง (2560) ที่ว่า การเลี้ยงแบบปล่อยตามธรรมชาติ หรือการเลี้ยงแบบอิสระ จะส่งผลทำให้ไก่มีความสุข มีอัตราเจริญเติบโตดี ทำให้ไก่ไม่เครียด

5.2 โรคระบาด เกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย เช่น ฤดูกาล ฆิฉวัคชินไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งโรคที่พบบ่อย เช่น นิวคลาสเซิล กัมโปโร หวัดติดต่อ ฝิดาษ และมีโรคอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ กองบรรณาธิการเกษตรกรก้าวหน้า (2560). กล่าวว่าการฆิฉวัคชินในโปรแกรมการฆิฉวัคชินตามที่กรมปศุสัตว์กำหนดไว้ เพื่อให้มีระบบการป้องกันโรคที่ดี และลดอัตราการตายของไข่ และระบบการดูแล

5.3 ต้นทุนการเลี้ยงไข่สูงเกินไป หากสามารถลดต้นทุนการเลี้ยงไข่ อาทิ เช่น ค่าอาหารไก่ได้จะเป็นการเพิ่มกำไรให้กลับเกษตรกร เนื่องจากต้นทุนการผลิตประมาณ 74.22% ของต้นทุนทั้งหมดเป็นค่าอาหาร ซึ่ง

สอดคล้องกับ สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย (2555) ได้คาดการณ์แนวโน้มราคาอาหารสัตว์จะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยวัตถุดิบที่ถูกกว่าสามารถนำมาเลือกใช้ทดแทนข้าวโพดในสูตรอาหารไก่ไข่ได้ คือ มันสำปะหลัง/มันเส้น สามารถใช้แทนข้าวโพดในสูตรอาหารไก่ไข่ได้ตั้งแต่ร้อยละ 25, 50 และ 75 โดยไม่ส่งผลกระทบต่อเปอร์เซ็นต์การไข่ และคุณภาพของไข่ ได้แก่ ความหนาของเปลือกไข่ ไข่ขาวแต่อาจทำให้สีไข่แดงลดลง ซึ่งสามารถทดแทนได้ด้วยการเพิ่มกระถินป่นในสูตรอาหาร และ ยุทธศักดิ์ ขุนทอง (2561) ที่ว่า หากมีประสบการณ์ในการเลี้ยง สามารถเลือกใช้อาหารได้ตามความเหมาะสม แต่เน้นอาหารที่ปลอดภัย เช่น มะละกอ ข้าวโพด กล้วย ต้มกล้วย เป็นต้น และต้องมียาสะอาดให้กินอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบต้นทุน และผลตอบแทนที่แท้จริงสำหรับการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา แต่อย่างไรก็ตามยังมีความเสี่ยงในด้านอุปสรรคภายนอก เช่น โรคระบาด การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเรื่องแผนรับมือความเสี่ยง รายเดือนตามฤดูกาล สุ่มตรวจโรค เพื่อเตรียมวัคซีน และเตรียมแผนการเงินสำรองไว้ใช้หากเกิดกรณีฉุกเฉิน ในการรับมือภัยพิบัติต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงทางธุรกิจต่ออัตราการตายของไก่ไข่

1.2 ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรพัฒนา และส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา อบรม และให้ความรู้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ เช่น การผสมอาหารกับหัวอาหาร อาหารอัดเม็ด และอาหารเสริมเพื่อต้นทุนการผลิต รวมไปถึงเรื่องการป้องกันโรคที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิต และสุขภาพไก่ไข่ และปลา เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคต่าง ๆ จึงต้องมีการวางระบบการป้องกันโรคที่ดี รวมถึงการจัดสร้างโรงเรือนไก่ไข่ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เลี้ยงไก่ไข่จะต้องสร้างโรงเรือนให้ถูกแบบมาตรฐาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับต้นทุน และผลตอบแทนการเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา :ฟาร์มมยุธร อินทสัง หมู่ที่ 6 ตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบปัญหาเรื่องศัตรูภายนอก เช่น หนู ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าต่อไปควรศึกษาวิธีการดูแลปรับปรุงโรงเรือนเพื่อป้องกันศัตรูภายนอก และพบว่าปัจจัยต้นทุนหลักมาจากค่าอาหาร หากมีแนวทางในการผสมอาหารเองสามารถลดต้นทุนของค่าอาหารไก่ไข่ และทำให้กำไรสุทธิเพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กองบรรณาธิการเกษตรกรรมก้าวหน้า. (2560). ชนิดของวัคซีน. เลี้ยงไก่ไข่อารมณ์ดี, หน้า107-111

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2563). การเลี้ยงไก่ผสมผสานกับการเลี้ยงปลา. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2566, จาก <http://sarakaset.com/2021/02/06/combination-of-laying-hens/>

กฤตกร กล่องจิต และคณะ (2538). ผลกระทบของอุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่ต่อวิถีชีวิตของประชาชนในชนบทอีสาน : กรณีศึกษาอุตสาหกรรมเลี้ยงไก่ของตำบลปะโค อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย. ใน การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 33, หน้า 458-462. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

คณะทำงานข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย. (2566). เอกสารรายงานข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดหนองคาย ปี 2566

- ฐญามน วงศ์การณ. (2562). การศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์รายได้ ค่าใช้จ่าย และต้นทุนการเลี้ยงไก่ไข่
กรณีศึกษา อาทิตย์ฟาร์ม. สืบค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2566 จาก
<https://erp.mju.ac.th/openFile.aspx?id=MzkyMTUz&method=inline>
- ธาวิดา ศิริสัมพันธ์. (2565). การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ 900 ตัว เปลี่ยนขยะให้เป็นศูนย์ต้นทุนต่ำ ทำกำไรตัวละ 3
บาท ต่อวัน. เทคโนโลยีชาวบ้าน, 34 (774), หน้า22-25.
- ยุทธศักดิ์ ขุนทอง. (2560). เปลี่ยนสัตว์เลี้ยงใต้ถุนบ้านสู่มินิฟาร์มทำรายได้ไม่รู้จบ. ต้นแบบเกษตรกรรม "อยู่ดี
กินดี" ด้วยเกษตรทฤษฎีใหม่, 1(2), 88-93.
- ยุทธศักดิ์ ขุนทอง. (2561). ไก่พื้นเมือง เลี้ยงกึ่งปิด/ปล่อย สร้างรายได้ไม่ธรรมดา สัตว์เศรษฐกิจพื้นบ้าน มรดก
ทำกิน สร้างอาชีพ, 1(1), 48-51.
- สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย.(2556). สถานการณ์ไข่ไก่. สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2566 จาก
<http://www.eggthailand.com/upload/images/Document>
- สุรเชษฐ์ ปินทิพย์ และคณะ. การเลี้ยงไก่ไข่และการบริหารกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัด
น่าน. สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2566, จาก http://www.stou.ac.th/thai/grad_std/masters.pdf
- สุรเดช สดคมขำ. (2562). เกษตรกรหญิงจันทบุรี เลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ โกมีอายุถึง 3 ปี ไข่ขายได้ราคาดี. เทคโนโลยี
ชาวบ้าน, 31(699), 69-71.